

ตาราง 22 สูตรการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบกำหนดสององค์ประกอบ 2×2

Source of Variation	SS	df	MS	F
A	$[A] - [X]$	$p - 1$	$SS_A / p - 1$	MS_A / MS_w
B	$[B] - [X]$	$q - 1$	$SS_B / q - 1$	MS_B / MS_w
AB	$[AB] - [A] - [B] + [X]$	$(p-1)(q-1)$	$SS_{AB} / (p-1)(q-1)$	MS_{AB} / MS_w
Within cell	$[ABS] - [AB]$	$pq(n-1)$	$SS_w / pq(n-1)$	
Total	$[ABS] - [X]$	$npq-1$		

เมื่อ n ,

แทน จำนวนนักเรียนที่เข้ารับการทดลองในแต่ละกลุ่ม

 p

แทน ระดับของตัวแปร (แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์)

 q

แทน ระดับของตัวแปร (วิธีสอน)

$$\sum_1^N (ABS)^2$$

แทน ผลรวมของคะแนนแต่ละคะแนนยกกำลังสองของคะแนนทั้งหมด

$$\left(\sum_1^N ABS \right)^2$$

แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมดยกกำลังสอง

$$\sum_1^q A^2$$

แทน ผลรวมของคะแนนแต่ละคะแนนยกกำลังสองแต่ละระดับตัวแปร A

$$\sum_1^p B^2$$

แทน ผลรวมของคะแนนแต่ละคะแนนยกกำลังสองแต่ละระดับตัวแปร B

$$\sum_1^p \sum_1^q (AB)^2$$

แทน ผลรวมของคะแนนแต่ละคะแนนยกกำลังสองในแต่ละเซลล์ AB

การวิเคราะห์ข้อมูล 2 × 2 ANOVA

$$\sum_1^N ABS = 25+18+18+\dots+22 = 2739$$

$$\sum_1^N (ABS)^2 = (25)^2+(18)^2+(18)^2+\dots+(22)^2 = 61273$$

$$\frac{(\sum_1^N ABS)^2}{npq} = [X] = \frac{(2739)^2}{(32)(2)(2)} = 58610.320$$

$$\begin{aligned} \sum_1^p \left[\left(\sum_1^q A \right)^2 / nq \right] &= [A] = \frac{(1495)^2}{(32)(2)} + \frac{(1244)^2}{(32)(2)} \\ &= 34922.266 + 24180.250 \\ &= 59102.516 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} \sum_1^q \left[\left(\sum_1^p B \right)^2 / np \right] &= [B] = \frac{(1316)^2}{(32)(2)} + \frac{(1423)^2}{(32)(2)} \\ &= 27060.250 + 31639.516 \\ &= 58699.766 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} \sum_1^p \sum_1^q \left[(AB)^2 / n \right] &= [AB] = \frac{(725)^2}{32} + \frac{(770)^2}{32} + \frac{(591)^2}{32} + \frac{(653)^2}{32} \\ &= 16425.781+18528.125+10915.031+13325.281 \\ &= 59194.219 \end{aligned}$$

แทนค่าลงในสูตร จะได้

$$\begin{aligned} SS_{total} &= [ABS] - [X] = 61273 - 58610.320 \\ &= 2662.680 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} SS_A &= [A] - [X] = 59102.516 - 58610.320 \\ &= 492.196 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} SS_B &= [B] - [X] = 58699.766 - 58610.320 \\ &= 89.446 \end{aligned}$$

$$SS_{AB} = [AB] - [A] - [B] + [X] = 59194.219 - 59102.516 - 58699.766 + 58610.320 = 2.257$$

$$SS_{w.cell} = [ABS] - [AB] = 661273 - 59194.219 = 2078.781$$

ตาราง 23 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบกำหนดสององค์ประกอบ 2 × 2

Source of Variation	SS	df	MS	F
A	492.196	(2-1) = 1	492.196	29.360**
B	89.446	(2-1) = 1	89.446	5.336*
AB	2.257	(2-1)(2-1) = 1	2.257	0.135
within cell	2078.781	(2)(2)(32-1) = 124	16.764	
Total	2662.68	(32)(2)(2)-1 = 127		

**p < .01

*p < .05

[F_{.05}(1, 124) = 3.92]

[F_{.01}(1, 124) = 6.85]

ภาคผนวก 3

ภาคผนวก 3
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
แบบสอบถามวัดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

คำชี้แจง ในการตอบแบบสอบถาม

1. แบบทดสอบฉบับนี้มีอยู่ 40 ข้อ ด้วยกัน แต่ละข้อเป็นการถามเกี่ยวกับความรู้สึกนึกคิดหรือการกระทำบางอย่างของนักเรียนในเรื่องการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์และทั่ว ๆ ไป
2. ให้นักเรียนอ่านข้อความแต่ละข้อแล้ว พิจารณาดูว่าข้อความที่กล่าวถึงนั้น ตรงกับสภาพความเป็นจริงของนักเรียนให้มากที่สุด ให้นักเรียนทำเครื่องหมายถูก (✓) ลงในช่องกระดาษคำตอบ

ตัวอย่าง

ข้อ	ข้อความ	จริงมากที่สุด	จริงมาก	จริงปานกลาง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด
(0)	ข้าพเจ้าชอบที่จะเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ที่ยาก ๆ ให้สำเร็จ					
(00)	ข้าพเจ้าชอบผลงานวิชาวิทยาศาสตร์ที่ตนเองประดิษฐ์ขึ้นก่อนผู้อื่น					

3. แบบทดสอบแต่ละข้อ ไม่มี คำตอบที่ถูกหรือผิด ขอให้นักเรียนพิจารณาคำตอบตามความคิดเห็นหรือความรู้สึกที่แท้จริง
4. แบบทดสอบฉบับนี้ใช้เพื่อถามนักเรียนเกี่ยวกับความรู้สึกนึกคิดหรือการกระทำ ซึ่งแต่ละคนไม่จำเป็นต้องมีเหมือนกัน กรุณาตอบตามความคิดเห็นหรือความรู้สึกของนักเรียนโดยอิสระที่สุด

ขอขอบคุณนักเรียนที่กรุณาตอบแบบสอบถามด้วยใจจริง

นุชนารถ สมาริ

นิสิตปริญญาโท วิชาเอกจิตวิทยาการศึกษา

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี

แบบสอบถามวัดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

ข้อที่	ข้อความ	จริงมากที่สุด	จริงมาก	จริงปานกลาง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด
1.	ฉันคิดอยู่เสมอว่าอนาคตของตนเองขึ้นอยู่กับความสำเร็จในการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์.....					
2.	เมื่อครูให้ทำการบ้านหรืองานที่มอบหมายฉันจะรีบทำให้เสร็จเรียบร้อยก่อนเสมอ.....					
3.	ฉันรู้สึกไม่สบายใจเมื่อผู้อื่นได้คะแนนสอบสูงกว่าฉัน.....					
4.	ฉันมีความพยายามอย่างยิ่งที่จะทำอะไรให้ดีเด่นกว่าที่ตั้งใจไว้.....					
5.	เมื่อประสบความล้มเหลวในการทำงานบางอย่างฉันคิดหาวิธีการทำงานนั้นให้สำเร็จให้ได้.....					
6.	ฉันชอบเรียนวิชากลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตที่ไม่มีการสอบ.....					
7.	ฉันชอบคนที่มีผู้อื่นสรรเสริญว่ามีผลงานทางวิทยาศาสตร์ดีเด่นเพราะฉันปรารถนาที่จะเป็นเช่นนั้นบ้าง.....					
8.	เมื่อมีใครได้คะแนนสอบสูงสุดฉันจะเกิดความรู้สึกที่อยากจะแข่งกับเขา.....					
9.	ทุกครั้งที่ทำการทดลองทางวิทยาศาสตร์เป็นกลุ่มฉันชอบที่จะเป็นหัวหน้ากลุ่มมากกว่าลูกน้อง.....					

ข้อที่	ข้อความ	จริงมากที่สุด	จริงมาก	จริงปานกลาง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด
10.	ครูหลายคนชมว่าฉันเป็นคนขยัน เรียนคนหนึ่งในห้อง					
11.	ฉันชอบเปรียบเทียบผลงานของตน เองกับของผู้อื่นเสมอ					
12.	ฉันเห็นด้วยอย่างยิ่งกับคำกล่าวที่ว่า "เวลาเป็นเงินเป็นทอง..."					
13.	ในการทำงานฉันไม่นิยมจะตั้งความ มุ่งหวังไว้ก่อน					
14.	ฉันเชื่อว่าทุกคนจะเรียนวิชากลุ่ม สร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตได้ดีขึ้น ถ้าทุกคนมีการแข่งขันกัน					
15.	ในการจับฉลากเลือกงานทำนั้น ข้าพเจ้ามักภาวนาให้ได้งานง่าย ๆ					
16.	เมื่อฉันประสบความล้มเหลวในการ ทำงานมักเกิดความท้อถอยไม่อยาก ทำงานนั้นต่อไป					
17.	ฉันชอบทำงานที่รู้ว่าจะสามารถทำได้ ดีกว่าคนอื่น ๆ					
18.	ฉันไม่นิยมการต่อสู้เพื่อหลีกเลี่ยง ความล้มเหลว					
19.	ฉันบอกผู้ปกครองเสมอ ๆ ในเรื่อง ความสำเร็จในการเรียนและการทำ งาน					
20.	ฉันคิดว่าเรื่องที่หมอดูทำนายนั้นเป็น สิ่งที่สำคัญ					

ข้อที่	ข้อความ	จริงมากที่สุด	จริงมาก	จริงปานกลาง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด
21.	ในการแก้ปัญหาทั่ว ๆ ไปฉันไม่ชอบใช้วิธีการเดิมที่ซ้ำซาก.....					
22.	คนที่ฉันเกลียดอย่างยิ่งคือคนที่ไม่ชอบแก้ปัญหาด้วยตนเอง.....					
23.	ฉันเรียนหนังสือด้วยความสนุกมากกว่ารู้สึกท้อใจ.....					
24.	ทุกครั้งที่ทำกรบ้านฉันชอบทำข้อยาก ๆ มากกว่าข้อง่าย ๆ.....					
25.	ฉันใช้เวลาว่างที่บ้านทำงานบ้านหรืออ่านหนังสือวิทยาศาสตร์มากกว่าคุยหรือเล่นกับคนอื่น ๆ.....					
26.	เมื่อฉันพบงานที่มีปัญหายุ่งยากฉันจะใช้ความพยายามมากขึ้น.....					
27.	เพื่อนที่ฉันชอบต้องเป็นคนที่ตั้งความหวังไว้สูง.....					
28.	เมื่อถึงบทเรียนที่ยาก ๆ ฉันจะผ่านไปเลยเพราะเสียเวลาที่จะทำความเข้าใจ.....					
29.	ฉันภูมิใจที่ได้ทำงานจนสำเร็จหรือแข่งขันจนได้ชัยชนะ.....					
30.	ฉันมีความพยายามมากขึ้นเมื่อรู้ว่าเรียนด้อยกว่าคนอื่น ๆ.....					
31.	ฉันชอบครูที่สอนเนื้อหายาก ๆ และแปลกใหม่.....					

ข้อที่	ข้อความ	จริงมากที่สุด	จริงมาก	จริงปานกลาง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด
32.	ฉันเล่นว่าอยากให้ว้าวับันสูงกว่าคนอื่น ๆ					
33.	ฉันชอบคัดแปลงสิ่งต่าง ๆ ให้ดีเด่นแปลกใหม่อยู่เสมอ					
34.	ฉันอยากเป็นนักวิทยาศาสตร์ที่มีชื่อเสียงมาก					
35.	มือขี้บ่น ๆ ที่ฉันตั้งใจทำงานแต่ทำสักครูก็เกิดเบื่อกต้องหยุดทำ					
36.	เมื่อฉันทำอะไรจะทำจนเสร็จเรียบร้อยก่อนแล้วจึงหยุดพัก					
37.	เมื่อมีการทดลองวิทยาศาสตร์จะทำให้ฉันเก่งจะปรับปรุงตนเองให้เก่งขึ้นเรื่อย ๆ					
38.	การเรียนและการทำงานเป็นเรื่องน่าเบื่อ					
39.	ครูยกย่องคนอื่นว่าเก่งฉันรู้สึกหือใจที่จะแข่งขันกับเขา					
40.	ฉันมีความรู้สึกอยู่เสมอว่าจิตใจของฉันมักคิดแต่เรื่องการแข่งขันกับผู้อื่น ไม่ว่าจะทำอะไร ๆ					

แบบประเมินความสอดคล้องระหว่างจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมกับเนื้อหา

- คำชี้แจง ให้ท่านพิจารณาว่าจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมเหล่านั้นครอบคลุมเนื้อหาที่กำหนดให้หรือไม่ดังนี้
- ถ้าท่านพิจารณาแล้ว แน่ใจ ว่าจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมนั้นครอบคลุมเนื้อหานั้นจริง
ก็ให้ท่านขีดเครื่องหมาย (✓) ลงในช่องคะแนน 1 คะแนน
- ถ้าท่านพิจารณาแล้ว ไม่แน่ใจ ว่าจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมนั้นครอบคลุมเนื้อหานั้น
ก็ให้ท่านขีดเครื่องหมาย (✓) ลงในช่องคะแนน 0 คะแนน
- ถ้าท่านพิจารณาแล้ว แน่ใจ ว่าจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมนั้น ไม่ครอบคลุมเนื้อหานั้นจริง
ก็ให้ท่านขีดเครื่องหมาย (✓) ลงในช่องคะแนน -1 คะแนน

ตัวอย่างการพิจารณา

เนื้อหา	จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม	คะแนนการพิจารณา		
		1	0	-1
แสงสว่างเป็นพลังงาน ที่ได้รับจากดวงอาทิตย์ เป็นแหล่งสำคัญที่สุด	(0) เมื่อเสร็จสิ้นการทดลองนักเรียนบอก ความรู้สึกที่ตนเองได้รับจากแสง อาทิตย์ได้ถูกต้องตามความเป็น จริง	✓		

กรุณาตอบและให้คะแนน โดยท่านอาจจะเพิ่มเติมจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมตามที่ท่านเห็นสมควร
ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงที่ท่านให้ความอนุเคราะห์ในการให้คะแนนครั้งนี้

นางสาวนุชนารถ สมานธิ

นิสิตปริญญาโท วิชาเอกจิตวิทยาการศึกษา
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี

เนื้อหา	จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม
<p><u>การหักเหของแสงสว่าง</u></p> <p>เนื่องจากในธรรมชาติมีวัตถุและสิ่งต่าง ๆ มากมายที่แสงสว่างจะต้องเดินทางผ่าน เรียกวัตถุที่แสงเดินทางผ่านนี้ว่า ตัวกลาง ตัวกลางที่มีในธรรมชาติ วัตถุที่มีแสงในตัวเองเรียกว่า โชนิตเทห์ หรือไม่มีแสงในตัวเองเรียกว่า อโชนิตเทห์ เมื่อแสงเดินทางมาเข้าสู่ตาเราทำให้เราเห็นวัตถุนั้น ๆ ได้</p> <p>ตัวกลางที่มีเนื้อเดียวกันหมดแสงเดินทางผ่านด้วยความเร็วเท่ากันและเป็นเส้นตรง เรียกตัวกลางเหล่านี้ว่าตัวกลางเอกพันธ์</p> <p>ตัวกลางหรือวัตถุใดที่มีเนื้อไม่สม่ำเสมอกันแนวทางการเดินทางของแสงสว่างจะหักเหเปลี่ยนแนวไปด้วยทุกครั้งที่ผ่านมาตัวกลางชนิดนี้ เรียกตัวกลางนี้ว่าตัวกลางวิวิธพันธ์</p> <p>ตัวกลางที่แสงสามารถผ่านทะลุไปได้จะมี 2 อย่าง คือ ตัวกลางที่แสงสามารถผ่านทะลุไปได้ทั้งหมดและสามารถเห็นต้นกำเนิดแสงได้ชัดเจนด้วยเราเรียกว่า ตัวกลางโปร่งใส</p> <p>ตัวกลางชนิดนี้ได้แก่ น้ำ อากาศ ฯ</p> <p>ตัวกลางที่แสงสามารถผ่านทะลุไปได้บางส่วนแต่ไม่เห็นต้นกำเนิดแสงชัดเจนเราเรียกว่า ตัวกลางโปร่งแสง ได้แก่ กระดาษฝ้า กระดาษขาวบาง ฯ ทั้งนี้จะเห็นว่า วัตถุหรือตัวกลางยังมีความหนาแน่นมากขึ้นจะทำให้แสงผ่านได้ยากยิ่งขึ้น เช่น ก้อนหิน แท่งไม้หนา ๆ ก้อนอิฐ ฯ</p>	<p>หลังจากนักเรียนเรียนบทเรียนนี้แล้ว นักเรียนจะมีพฤติกรรม ได้ดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. นักเรียนบอกชนิดของวัตถุที่มีในธรรมชาติที่แสงเดินทางผ่านได้อย่างน้อย 2 ชนิด 2. นักเรียนบรรยายลักษณะของวัตถุที่รับแสงสว่าง แล้วเกิดการหักเหได้ถูกต้องด้วยเหตุผลอย่างน้อย 2 ข้อ 3. นักเรียนเขียนแผนภาพจากการเกิดการหักเหของแสงได้ด้วยตนเองโดยใช้เส้นตรงแทนรังสีของแสงได้ถูกต้อง ตามที่เรียนมาทั้งหมด 4. นักเรียนเปรียบเทียบลักษณะของวัตถุที่มีคุณสมบัติในการทำให้เกิดการหักเหของแสงได้ในธรรมชาติโดยถูกต้องอย่างน้อย 1 ข้อ 5. นักเรียนบรรยายภาพที่เห็น จากการทดลองเรื่องการหักเหของแสงสว่างได้ถูกต้องโดยมีเหตุผลอย่างน้อย 1 ข้อ 6. นักเรียนเปรียบเทียบภาพที่เกิดจากการหักเหของแสงที่มีในตัวกลางต่างชนิดกันได้ถูกต้องอย่างน้อย 1 ภาพ 7. นักเรียนจัดลำดับการทดลองการเกิดการหักเหของแสงมาเข้าสู่ตาได้อย่างน้อย 1 วิธี 8. นักเรียนแยกประเภทตัวอย่างวัตถุที่มีในธรรมชาติจากตัวอย่างที่ให้มาได้อย่างถูกต้องอย่างน้อย 1 แบบ 9. นักเรียนวางแผนการทดลองได้ตามลำดับขั้นตอน

เนื้อหา	จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม
<p><u>การทดลองแสดงการเดินทางของแสงสว่าง</u> โดยการ นำแก้วใส่น้ำสีดำวางไว้บนโต๊ะแล้วฉายไฟฉายดูในระดับผิวน้ำเดียวกันจะเห็นแสงเดินทางผ่านจะเห็นลำแสงเดินทางเป็นเส้นตรงในน้ำ แต่ถ้าฉายลำแสงไฟฉายผ่านน้ำลงไปใแก้วจะเห็นลำแสงที่ไม่ต่อกันเป็นเส้นตรง ลักษณะเช่นนี้เกิดขึ้นจากการหักเหของแสงเมื่อแสงเดินทางผ่านตัวกลางต่างชนิดกัน คือจากอากาศไปยังน้ำ</p> <p><u>การทดลองอีกอย่างหนึ่ง</u> ที่เห็นการหักเหของแสง โดยมองดูดินสอด่ที่วางในแก้วน้ำเฉย ๆ กับมองดูดินสอด่ที่ใ้่น้ำในแก้วเมื่อเกิดการหักเหของแสงตรงรอยต่อระหว่างตัวกลางสองชนิดคือ อากาศ และน้ำ ทำให้เห็นดินสอด่ในน้ำคดงอได้ และจะเห็นว่าส่วนดินสอด่ที่มองเห็นในน้ำจะมีขนาดโตกว่าดินสอด่ที่อยู่ในอากาศในแก้วนั้นด้วย ทั้งนี้เพราะแสงสว่างเดินทางจากอากาศไปยังน้ำทำให้แสงหักเหเบนเข้าหาเส้นปกติ แต่เมื่อแสงเดินทางจากตัวกลางที่มีความหนาแน่นมากเช่นจากน้ำ ไปยังตัวกลางที่มีความหนาแน่นน้อยเช่นอากาศ มุมหักเหที่เกิดขึ้นจะเบนออกจากเส้นปกติ วิธีการทดลอง นำแก้วน้ำ 2 ใบมาวางใกล้ ๆ กัน ใ้ดินสอด่ลงไปใแก้ว ๆ ละ 1 แท่ง ค่อยรินน้ำใ้แก้วใบแรกประมาณครึ่งแก้ว มองดูลักษณะของแท่งดินสอด่</p> <p>เมื่อแสงเดินทางผ่านตัวกลางที่มีความ</p>	<p>จากตัวอย่างที่เรียน ได้อย่างน้อย 2 อย่างในเรื่องการหักเหของแสง</p> <p>10. นักเรียนตั้งสมมติฐานเกี่ยวกับการเกิดการหักเหของแสงที่นำไปใช้ประโยชน์ นอกเหนือจากที่เรียนได้ถูกต้องอย่างน้อย 1 ข้อ</p> <p>11. นักเรียนเลือกหยิบอุปกรณ์ที่ใช้ในการทดลองได้เมื่อปฏิบัติจริงในห้องทดลองได้ถูกต้องตามที่เรียนมา</p> <p>12. นักเรียนสรุปความสัมพันธ์ระหว่างแสงสว่างกับเลนส์ ที่นำมาใช้ในการรวมแสงและกระจายแสงได้ถูกต้องอย่างน้อย 1 ข้อ</p> <p>13. นักเรียนสรุปความหมายความหนาแน่นของวัตถุต่าง ๆ ในธรรมชาติได้ด้วยตนเอง ยกตัวอย่างได้อย่างน้อย 2 ตัวอย่าง</p> <p>14. นักเรียนอธิบายเรื่องการเกิดการหักเหของแสงที่ผ่านตัวกลางต่างชนิดกันโดยอธิบายสัมพันธ์กับปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นในธรรมชาติได้อย่างน้อย 1 ตัวอย่าง</p> <p>15. นักเรียนเปรียบเทียบการทดลองเกี่ยวกับการหักเหของแสงที่เกิดจากกระจกเงา เลนส์นูน เลนส์เว้า ได้ถูกต้องด้วยเหตุผลอย่างน้อย 2 ข้อ</p> <p>16. นักเรียนสรุปความสัมพันธ์ของการสะท้อนและการหักเหของแสงได้ถูกต้อง ด้วยเหตุผลอย่างน้อย 1 ข้อ ภายในขอบเขตเนื้อหาที่เรียน</p>

เนื้อหา	จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม
<p>หนาแน่นต่างกันแสงสว่างจะเกิดมุดกกระทบ ทำให้มุมหักเหเบนไปจากเดิมอาจมากกว่าหรือน้อยกว่ามุดกกระทบก็ได้ขึ้นอยู่กับว่าแสงเดินทางผ่านจากตัวกลางที่มีความหนาแน่นมากหรือจากตัวกลางที่มีความหนาแน่นน้อยไปยังตัวกลางที่มีความหนาแน่นน้อยหรือมาก และหากแสงสว่างเดินทางจากความหนาแน่นมากไปยังความหนาแน่นน้อยในวัตถุเกิดมุดกกระทบที่ทำให้เกิดมุมหักเหเบนไปถึง 90 องศาจะเกิดการสะท้อนแสงที่เรียกว่าการสะท้อนกลับหมดเรียกมุม หักเห่นี้ว่ามุมวิกฤต แต่ถ้ามุมกระทบโตกว่า 90 องศาหรือโตกว่ามุมวิกฤตแล้วจะไม่มีเกิดการหักเหขึ้นแต่แสงสว่างมีการสะท้อนกลับเรียกการสะท้อนกลับหมด</p> <p>จากปรากฏการณ์ตามธรรมชาติในเรื่องการหักเหของแสงสว่าง เช่น เมื่อเรามองดูปลาที่อยู่ในน้ำแสงจะมีการหักเหทำให้เราเห็นตัวปลาอยู่ตื้นกว่าระดับความเป็นจริง การหาปลาของชาวทะเลโดยใช้จัมวักแทงปลาที่อยู่ใต้น้ำต้องแทงในระดับที่ตื้นกว่าระดับตาที่มองเห็นตัวปลา เช่นเดียวกันกับการเห็นขนาดของวัตถุโตกว่าและตื้นกว่าความเป็นจริงได้เนื่องจากการหักเหของแสงสว่างเมื่อเดินทางผ่านตัวกลางที่มีความหนาแน่นต่างกัน</p> <p>ปรากฏการณ์ธรรมชาติที่เรามองเห็นเกิดจากการหักเหและการสะท้อนกลับหมดของแสงได้แก่</p>	

เนื้อหา	จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม
<p>การเกิดรุ้งกินน้ำและมิราจหรือการเกิดภาพลวงตา <u>อุปกรณ์ที่ช่วยในการทดลองเรื่อง การหักเหของแสงสว่างได้อย่างชัดเจน คือ การทดลองเกี่ยวกับการหักเหของแสงเมื่อผ่านเลนส์</u></p> <p>อุปกรณ์ที่ใช้ในทดลองครั้งนี้ คือ 1. เลนส์นูน 2. เลนส์เว้า 3. ก่อ่งไม้สี่เหลี่ยมภายในทาสีดำด้านหนึ่งมีกระจกสำหรับเลื่อนเปิดปิดได้ 4. รูป 5. ฟากระป๋อง 6. ไม้ขีดไฟ 7. ไฟฉาย โดยเจาะรูด้านข้างและบนของก่อก่อ่งไม้สี่เหลี่ยมเป็นวงกลม ด้านข้างไว้ฉายแสงเข้าไปในก่อก่อ่งด้านบนไว้สำหรับสอดด้ามของเลนส์นูนเพื่อจะได้จัดเลนส์ให้ตรงกับระยะที่แสงจะฉายมาถูก นำรูปจุดไฟใส่ในฟากระป๋องไปวางไว้ในก่อก่อ่งเพื่อให้เกิดวงแล้วสังเกตการหักเหของแสงเมื่อผ่านเลนส์เปลี่ยนเป็นเลนส์เว้าบ้าง แล้วให้นักเรียนนำเลนส์เว้าและเลนส์นูนทดลองส่องวัตถุในตำแหน่งต่าง ๆ กันรวบรวมข้อสรุปเกี่ยวกับเลนส์</p> <p>-เลนส์นูน มีคุณสมบัติในการรวมแสงจึงทำให้เรามองเห็นภาพของวัตถุโตกว่าของจริง</p> <p>-เลนส์เว้ามีคุณสมบัติในการกระจายแสงจึงทำให้เรามองเห็นภาพของวัตถุเล็กกว่าของจริง</p> <p>เลนส์นูน มีลักษณะที่สังเกตง่ายคือตรงบริเวณใจกลางของเลนส์จะหนากว่าบริเวณ</p>	

เนื้อหา	จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม
<p> ริมขอบเลนส์และเป็นเลนส์ตีบแสงหรือรวมแสง ได้ เลนส์เว้ามีลักษณะตรงใจกลางบางกว่า บริเวณของริมเลนส์และเป็นเลนส์ถ่างแสง หรือกระจายแสงได้ อุปกรณ์ทางวิทยาศาสตร์ที่นำมาใช้ในชีวิตประจำ วันเช่นแว่นสายตา กล้องจุลทรรศน์ แว่นขยาย กล้องส่องทางไกล เครื่องมือเครื่องใช้ เหล่านี้ สร้างขึ้นจากหลักการหักเหของแสงเมื่อผ่าน ตัวกลางต่างชนิดกัน </p>	

เนื้อหาและจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม จากหลักสูตรกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต
 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เรื่อง การสะท้อนและการหักเหของแสง

เนื้อหา	จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม
<p><u>การสะท้อนของแสงสว่าง</u></p> <p>วัตถุบางชนิดในธรรมชาติที่ไม่ยอมให้แสงสว่างเดินทางผ่านไปได้อาจมีความหนาแน่นมากเราเรียกโดยทั่วไปว่า ตัวกลางทึบแสงหรือวัตถุทึบแสง ตัวกลางชนิดนี้เป็นวัตถุที่ขวางทางเดินของแสง ทำให้เกิดเงาได้ (สำหรับการสะท้อนของแสงในชั้นนี้เน้นการสะท้อนแสงที่เกิดขึ้นจาก กระจกเงาหรือโลหะบางชนิด เช่นแผ่นสังกะสี ฯ)</p> <p>การสะท้อนแสงเมื่อนำเอากระจกเงาไปรับแสงอาทิตย์ หรือแสงจากไฟฉายจะเห็นแสงสะท้อนไปปรากฏอยู่ที่ข้างฝาหรือเพดานได้ การสะท้อนของแสงสว่างจะสะท้อนกลับได้เช่นเดียวกับการโยนลูกฟุตบอลให้กระทบข้างฝา</p> <p>การสะท้อนของแสงสว่าง แสงสว่างจะสะท้อนกลับได้เมื่อแสงตกกระทบบนวัตถุที่รับแสงที่มีพื้นผิวเรียบและมีมันวาว เช่น กระจกเงาหรือ โลหะบางชนิด แสงจะสะท้อนกลับได้ดี</p> <p>การที่วัตถุบางชนิด ได้แก่ กระจกเงาไม้ที่ขัดมัน ฯ มีการสะท้อนกลับของแสงได้</p>	<p>หลังจากที่นักเรียนเรียนบทเรียนนี้แล้ว นักเรียนจะมีพฤติกรรมได้ดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. นักเรียน บอกตัวอย่างวัตถุทึบแสงที่สามารถสะท้อนแสงได้ในธรรมชาติอย่างน้อย 2 ชนิด 2. นักเรียนบรรยายลักษณะของวัตถุที่รับแสงสว่างแล้วสะท้อนกลับได้ถูกต้องด้วยเหตุผลอย่างน้อย 2 ข้อ 3. นักเรียน เขียนแผนภาพที่เกิดจากการสะท้อนของแสงสว่างได้ด้วยตนเองโดยใช้เส้นตรงแทนรังสีได้ถูกต้องตามที่เรียนมาทั้งหมด 4. นักเรียน เปรียบเทียบลักษณะมุมตกกระทบและมุมสะท้อนในกระจกเงาระนาบได้ด้วยตนเองถูกต้อง 5. นักเรียนเปรียบเทียบลักษณะของวัตถุที่มีคุณสมบัติสะท้อนแสงกับไม่สะท้อนแสงได้ถูกต้องด้วยเหตุผลอย่างน้อย 2 ข้อ 6. นักเรียนบรรยายภาพที่เห็นในกระจกเงาระนาบได้อย่างถูกต้องด้วยเหตุผลอย่างน้อย 2 ข้อ 7. นักเรียน เปรียบเทียบภาพที่เกิดจากกระจกใสและกระจกเงาระนาบได้ถูกต้องด้วยเหตุผลอย่างน้อย 1 ข้อ 8. นักเรียน จัดลำดับการทดลองการเกิดการสะท้อน

เนื้อหา	จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม
<p>เรียกการสะท้อนกลับนั้นว่า การสะท้อนกลับ นั้นว่า การสะท้อนกลับอย่างมีระเบียบ มี วัตถุที่ขวางทางเดินของแสงและเกิดการ สะท้อนแสงได้แต่ไม่เป็นวัตถุทึบแสง เช่น น้ำนิ่งใสจะเห็นภาพจากการสะท้อนของ แสงที่เข้าสู่ตาเราได้ เช่นกัน การสะท้อน กลับของแสงสว่างแสงจะสะท้อนกลับในแนว กับวัตถุทึบแสงที่รับแสงจากแหล่งกำเนิดแสง เช่น นำกระจกเงามารับแสงจากไฟฉาย เป็นแนวเส้นตรงแสงไฟฉายที่สะท้อนกลับ จะกลับมาเป็นแนวเส้นตรงด้วย ถ้าฉาย ไฟฉายไปยังกระจกเงาในแนวเฉียง ๆ แสงที่สะท้อนกลับจะมีแนวเฉียงด้วย เช่น เดียวกันกับการที่ใช้กระจกเงารับแสง ดวงอาทิตย์ในแนวต่าง ๆ กันแล้วสังเกต ดูแสงที่สะท้อนกลับได้</p> <p>วัตถุที่ทึบแสงส่วนมากจะสามารถสะท้อน แสงได้ถ้าวัตถุนั้นมีพื้นผิว เรียบมัน แสงจะ สะท้อนกลับเป็นระเบียบในแนวเดียวกัน</p> <p>กระจกเงาและกระจกใสเป็นวัตถุ ที่มีความหนาแน่นเกือบเท่า ๆ กัน แต่ กระจกใสไม่มีโลหะบางชนิดทาไว้เช่น กระจกเงาซึ่งอาจทาด้วยวัตถุชนิดหนึ่งชนิดใด ก็ได้ เช่น เงินหรือปรอททำให้ เมื่อมีแสง สว่างส่องไปกระทบวัตถุนี้แล้วจะสะท้อน</p>	<p>ของแสงมาเข้าสู่ตาได้อย่างน้อย 1 วิธี</p> <p>๑. นักเรียนบอกประโยชน์ของกระจกเงาธนาบ ได้ถูกต้องอย่างน้อย 2 ตัวอย่าง</p>

เนื้อหา	จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม
<p>กลับได้ดียิ่งขึ้น</p> <p>การทดลองการเกิดการสะท้อนของแสงใช้อุปกรณ์ ดังนี้ 1. ไฟฉาย 2. กระจกเงา 3. ดินน้ำมัน 4. กระจกตา 5. กระจกขาว 6. เทปขาว สังเกตการทดลองเป็นไปตามลำดับขั้นตอนผู้ทำ การทดลองจะต้องทำตามแผนการทดลอง ดังต่อไปนี้</p> <p>ตัดกระจกตาเป็นวงกลม โตกว่าหน้าไฟฉายเล็กน้อยแล้วใช้มีดกรีดเป็นช่องกว้างไม่เกิน 1 มม. ยาวตามแนวเส้นผ่าศูนย์กลางเกือบสุดริมกระจก แล้วนำกระจกตาไปปิดหน้าไฟฉายให้สนิทด้วยเทปขาว โดยให้แสงลอดผ่านช่องที่เจาะเท่านั้น (ดังรูป)</p> <p>วางกระจกขาวไว้บนโต๊ะแล้วลากเส้น กข. ให้ขนานกับริมกระจกด้านบนและห่างจากริมกระจกประมาณ 2-3 เซนติเมตร</p> <p>ปิดห้องให้มีดจับกระจกเงาให้ตั้งฉากกับกระจกขาวโดยให้ขอบกระจกเงาอยู่บนเส้นตรง กข. กระจกเงาใช้ดินน้ำมัน ช่วยยึดไว้ให้แน่น วางไฟฉายบนกระจกหน้ากระจกเงาให้ช่องกระจกที่เจาะอยู่ในลักษณะตั้งฉากกับพื้นแล้วเปิดไฟฉายจะเห็นว่าลำแสงจากไฟฉายตั้งฉาก</p>	

เนื้อหา	จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม
<p>สะท้อนของแสงจากวัตถุนั้น เมื่อลำแสงตกกระทบบนวัตถุเกิดการสะท้อนกลับทำให้มุมตกกระทบเท่ากับมุมสะท้อน</p> <p>วัตถุต่างชนิดกันสะท้อนแสงได้ดีต่างกันวัตถุชนิดเดียวกันแต่พื้นผิวต่างกันจะสะท้อนแสงได้ดีต่างกันด้วย การมองเห็นภาพได้ในพื้นผิววัตถุที่เรียบมันได้เพราะการสะท้อนของแสงจากวัตถุที่เข้ามาสู่ตาเราเป็นการสะท้อนอย่างมีระเบียบ เราเห็นสิ่งต่าง ๆ ได้จากการที่แสงสะท้อนเข้ามาสู่ตาเรา เช่น เรายืนหน้ากระจกเงาแสงจากตัวเราไปตกกระทบกระจกเงาตรง ๆ แสงจะสะท้อนกลับมาในแนวเดียวกับแนวเดิมมาเข้าตาเราดูเหมือนกับภาพตรงหน้ากระจกเงานั้นด้วย</p> <p>ภาพที่เรามองเห็นในกระจกเงา คือ สิ่งที่ปรากฏแก่สายตาของผู้สังเกตอันเนื่องมาจากแสงที่ออกจากวัตถุถูกเปลี่ยนทิศทางแล้วจึงมาสู่ตาผู้สังเกต</p> <p>ผู้สังเกตเกิดความรู้สึกว่าแสงนั้นมาจากจุดอื่นไม่ใช่จากวัตถุ จุดนั้นคือ ภาพของวัตถุ ภาพที่เกิดจากการสะท้อนของแสงเกิดเมื่อแสงเดินทางไปตกกระทบผิวของวัตถุแล้วเปลี่ยนทิศทางกลับเข้าสู่ดวงกลางเดิม ลักษณะการ</p>	

เนื้อหา	จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม
<p>สะท้อนแสงมี 2 ประเภทใหญ่ ๆ คือ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. การสะท้อนที่เป็นระเบียบ เป็นการสะท้อน ของแสงบนผิววัตถุที่ราบเกลี้ยง มันทำให้เกิดภาพชัดเจนบนพื้นผิววัตถุนั้น 2. การสะท้อนที่ไม่เป็นระเบียบ เป็นการสะท้อนของแสงบนพื้นผิววัตถุที่มีพื้นผิวขรุขระไม่สามารถทำให้เกิดภาพขึ้นได้บนพื้นผิววัตถุนั้น ๆ <p><u>จากการทดลองเรื่องการสะท้อนของแสง</u> ในกระจกเงาจะได้กฎการสะท้อนของแสง 2 ข้อคือ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. รังสีตกกระทบ เส้นปกติ และรังสีสะท้อนอยู่บนพื้นระนาบเดียวกัน 2. มุมตกกระทบ เท่ากับ มุมสะท้อน <p>การทดลองการเกิดภาพจากภาพในกระจกเงาให้นักเรียนนำกระจกเงามาส่องดู โดยให้เสียบดอกไม้ทัดหูไว้ด้านใดด้านหนึ่งหรือติดก็มติดผมไว้ข้างใดข้างหนึ่งมองดูในกระจกเงาสังเกตผลว่าภาพที่เกิดขึ้นในกระจกว่าเป็นอย่างไร</p> <p>สรุปว่าภาพที่เกิดขึ้นบนกระจกเงาระนาบมีลักษณะดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. เป็นภาพเสมือนหัวตั้งเหมือนวัตถุ 2. ขนาดภาพเท่ากับขนาดวัตถุ 3. ระยะภาพเท่ากับระยะวัตถุ 	

เนื้อหา	จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม
<p>4. ภาพมีลักษณะเป็นปริศนาควิลอม คือกลับซ้ายเป็นขวาหรือจากขวาเป็นซ้าย</p> <p>การเกิดภาพที่เรียกว่าปริศนาควิลอม สามารถดูได้ในกระจกเงาระนาบสามารถดูได้จากกระจกเงาระนาบ โดยการเขียนตัวอักษรเป็นตัวหนังสือธรรมดาวางหน้ากระจกเงาแล้วอ่านตัวอักษรในกระจกเงาพบว่าอ่านได้ยาก เพราะตัวอักษรในกระจกเงาจะกลับซ้ายเป็นขวาไม่เหมือนกับที่เขียนตามปกติ แต่ถ้าเขียนตัวอักษรให้กลับซ้ายเป็นขวาวางหน้ากระจกเงาแล้วอ่านจะเห็น เป็นตัวอักษรธรรมดา</p> <p><u>ประโยชน์ของกระจกเงาระนาบ</u> ในเรื่องการเกิดภาพนำไปใช้ประโยชน์ในการทำกระจกส่องหลังรถยนต์ กระจกส่องหน้า และกล้องปริทรรศน์หรือกล้องดูแห่ หรือกล้องเพอริสโคป ซึ่งเป็นอุปกรณ์ทางวิทยาศาสตร์ ใช้กระจกเงาเอียงเป็นมุม 45 องศา ทั้งสองด้านตามรูป ใช้ประโยชน์ในการดูสิ่งต่าง ๆ อยู่สูงกว่าระดับปกติ ใช้เป็นเครื่องมือในการประกอบเป็นกล้องส่องดูภาพในเรือดำน้ำได้ด้วย</p>	

เนื้อหา	จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม	คะแนนการพิจารณา		
		1	0	-1
การสะท้อนของแสงสว่าง	<p>หลังจากที่นักเรียนเรียนบทเรียนนี้แล้ว นักเรียนจะมีพฤติกรรม ดังนี้ .-</p> <p>1. นักเรียนบอกตัวอย่างวัตถุที่แสงที่สามารถสะท้อนแสงได้ในธรรมชาติอย่างน้อย 2 ชนิด .....</p> <p>2. นักเรียนบรรยายลักษณะของวัตถุที่รับแสงสว่างแล้วสะท้อนกลับได้ถูกต้องด้วยเหตุผลอย่างน้อย 2 ข้อ .....</p> <p>3. นักเรียนเขียนแผนภาพที่เกิดจากการสะท้อนของแสงสว่างได้ด้วยตนเองโดยใช้เส้นตรงแทนรังสีแสงได้ถูกต้องตามที่เรียนมาทั้งหมด .....</p> <p>4. นักเรียนเปรียบเทียบลักษณะมุมตกกระทบและมุมสะท้อนในกระจกเงาระนาบได้ด้วยตนเองถูกต้อง .....</p> <p>5. นักเรียนเปรียบเทียบลักษณะของวัตถุที่มีคุณสมบัติสะท้อนแสงกับไม่สะท้อนแสงได้ถูกต้องด้วยเหตุผลอย่างน้อย 2 ข้อ .....</p> <p>6. นักเรียนบรรยายภาพที่เห็นในกระจกเงาระนาบได้อย่างถูกต้องด้วยเหตุผลอย่างน้อย 2 ข้อ .....</p> <p>7. นักเรียนเปรียบเทียบภาพที่เกิดจากกระจกใสและกระจกเงาระนาบได้ถูกต้องด้วยเหตุผลอย่างน้อย 1 ข้อ .....</p>			

เนื้อหา	จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม	คะแนนการพิจารณา		
		1	0	-1
การสะท้อนของแสงสว่าง (ต่อ)	8. นักเรียนลำดับขั้นการทดลองการเกิด การสะท้อนของแสงมาเข้าสู่ตาได้อย่างน้อย 1 วิธี.....			
	9. นักเรียนบอกประโยชน์ของกระจกเงาระนาบได้ถูกต้องอย่างน้อย 2 ตัวอย่าง.....			

เนื้อหา	จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม	คะแนนการพิจารณา		
		1	0	-1
การหักเหของแสงสว่าง	<p>หลังจากนักเรียนเรียนบทเรียนนี้แล้ว นักเรียนมีพฤติกรรมได้ ดังนี้.-</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. นักเรียนบอกชนิดของวัตถุที่มีในธรรมชาติที่แสงเดินทางผ่านได้อย่างน้อย 2 ชนิด ..... 2. นักเรียนบรรยาย ลักษณะของวัตถุที่รับแสงสว่างแล้วเกิดการหักเหได้ถูกต้องด้วยเหตุผลอย่างน้อย 2 ข้อ ..... 3. นักเรียนเขียนแผนภาพจากการเกิดการหักเหของแสงได้ด้วยตนเองโดยใช้เส้นตรงแทนรังสีของแสงได้ถูกต้องตามที่เรียนมาทั้งหมด ..... 4. นักเรียนเปรียบเทียบลักษณะของวัตถุที่มีคุณสมบัติในการทำให้เกิดการหักเหของแสงได้ในธรรมชาติโดยถูกต้องอย่างน้อย 1 ข้อ ..... 5. นักเรียนบรรยายภาพที่เห็นจากการทดลองเรื่องการหักเหของแสงสว่างได้ถูกต้องโดยมีเหตุผลอย่างน้อย 1 ข้อ ..... 6. นักเรียนสามารถเปรียบเทียบภาพที่เกิดจากการหักเหของแสงที่มีในตัวกลางต่างชนิดกันได้ถูกต้องอย่างน้อย 1 ภาพ ..... 7. นักเรียนสามารถจัดลำดับการทดลองการเกิดการหักเหของแสงมาเข้าสู่ตาได้อย่างน้อย 1 วิธี ..... 8. นักเรียนแยกประเภทตัวอย่างวัตถุที่มีในธรรมชาติจากตัวอย่างที่ให้มาได้อย่างถูกต้องอย่างน้อย 1 แบบ 			

เนื้อหา	จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม	คะแนนการพิจารณา		
		1	0	-1
การหักเหของแสงสว่าง (ต่อ)	9. นักเรียนวางแผนการทดลองได้ตามลำดับขั้นตอนจากตัวอย่างที่เรียนได้อย่างน้อย 2 อย่างในเรื่องการหักเหของแสง			
	10. นักเรียนตั้งสมมติฐานเกี่ยวกับการเกิดการหักเหของแสงที่นำไปใช้ประโยชน์นอกเหนือจากที่เรียนได้ถูกต้อง อย่างน้อย 1 ข้อ			
	11. นักเรียนเลือกหีบอุปกรณ์ที่ใช้ในการทดลองได้เมื่อปฏิบัติจริงในห้องทดลองได้ถูกต้องตามที่เรียนมา.....			
	12. นักเรียนสรุปความสำคัญระหว่างแสงสว่างกับเลนส์ที่นำมาใช้ในการรวมแสงและกระจายแสง ได้ถูกต้องอย่างน้อย 1 ข้อ			
	13. นักเรียนสรุปความหมายความหนาแน่นของวัตถุต่าง ๆ ในธรรมชาติได้ด้วยตนเอง ยกตัวอย่างได้อย่างน้อย 2 ตัวอย่าง			
	14. นักเรียนอธิบายเรื่องการหักเหของแสงที่ผ่านตัวกลางต่างชนิดกัน โดยอธิบายสัมพันธ์กับปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นในธรรมชาติได้อย่างน้อย 1 ตัวอย่าง			
	15. นักเรียนเปรียบเทียบการทดลองเกี่ยวกับการหักเหของแสงที่เกิดจากกระจกเงาเลนส์นูน เลนส์เว้า ได้ถูกต้องด้วยเหตุผลอย่างน้อย 2 ข้อ			
	16. นักเรียนสรุปความสัมพันธ์ของการสะท้อนและการหักเหของแสงได้ถูกต้องด้วยเหตุผลอย่างน้อย 1 ข้อ ภายในขอบเขตที่เรียนมา			

ตาราง 24 ผลการพิจารณาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบทดสอบ เรื่อง
การสะท้อนของแสงสว่าง ของผู้เชี่ยวชาญจำนวน 9 คน

ข้อที่	ความถี่			ค่าเฉลี่ย
	สอดคล้อง +1	ไม่แน่ใจ 0	ไม่สอดคล้อง -1	
1.	8	1	0	+ .8
2.	8	0	1	+ .7
3.	7	0	2	+ .5
4.	7	2	0	+ .7
5.	7	1	1	+ .6
6.	5	2	2	+ .3
7.	8	1	0	+ .8
8.	8	1	0	+ .8
9.	7	2	0	+ .7

ตาราง 25 ผลการพิจารณาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบทดสอบ เรื่อง
การหักเหของแสงสว่าง ของผู้เชี่ยวชาญจำนวน 9 คน

ข้อที่	ความถี่			ค่าเฉลี่ย
	สอดคล้อง	ไม่แน่ใจ	ไม่สอดคล้อง	
	+1	0	-1	
1.	9	0	0	+1
2.	7	2	0	+ .7
3.	5	3	1	+ .4
4.	3	2	4	- .1
5.	4	4	2	+ .2
6.	6	2	1	+ .5
7.	5	2	2	+ .3
8.	6	1	2	+ .4
9.	7	2	0	+ .7
10.	4	4	1	+ .3
11.	3	2	4	- .1
12.	4	2	3	+ .1
13.	4	4	1	+ .3
14.	7	2	0	+ .7
15.	6	0	3	+ .3
16.	5	4	0	+ .5

ตาราง 26 ตารางวิเคราะห์หลักสูตรวิชาวิทยาศาสตร์ (สพช.) ชั้น ป.6
เรื่อง แสงสว่าง (การสะท้อนและการหักเหของแสงสว่าง
(ใช้ออกข้อสอบวัดผลสัมฤทธิ์ จำนวน 40 ข้อ)

เนื้อหา	พฤติกรรม							อันดับความสำคัญ
	ความรู้ - ความเข้าใจ	ความเข้าใจ	การนำไปใช้	การวิเคราะห์	การสังเคราะห์	การประเมินค่า	รวม	
	10	10	10	10	10	10	60	
-การสะท้อนของแสงที่เกิดจากวัตถุทึบแสง	3	4	-	2	-	1	10	
-การเกิดการสะท้อนแสงจากกระจกเงา	3	2	-	2	-	-	7	
-ภาพของวัตถุที่เกิดจากการสะท้อนกลับของแสงสว่าง	2	1	1	2	-	-	6	
-การหักเหของแสงสว่างเมื่อแสงเดินทางผ่านตัวกลางต่างชนิดกัน	2	3	1	1	1	1	9	
-แสงเดินทางหักเหเมื่อผ่านเลนส์นูนและเลนส์เว้า	-	3	2	3	-	-	8	
รวม	10	13	4	10	1	2	40	
อันดับความสำคัญ	3	1	4	2	6	5		

ตาราง 26 (ต่อ) ตารางวิเคราะห์หลักสูตรวิชาวิทยาศาสตร์ (สปช.) ชั้น ป.6

เรื่อง แสงสว่าง (การสะท้อนและการหักเหของแสงสว่าง)

เนื้อหา	พฤติกรรม							อันดับความสำคัญ
	ความรู้ - ความจำ	ความเข้าใจ	การนำไปใช้	การวิเคราะห์	การสังเคราะห์	การประเมินค่า	รวม	
	10	10	10	10	10	10	60	
-การสะท้อนของแสงที่เกิดจากวัตถุทึบแสง	22.5	30	-	15	-	7.5	75	1
-การเกิดการสะท้อนของแสงจากกระจกเงา	22.5	15	-	15	-	-	52.5	4
-ภาพของของวัตถุที่เกิดจากการสะท้อนกลับของแสงสว่าง	15	7.5	7.5	15	-	-	45	5
-การหักเหของแสงสว่างเมื่อแสงเดินทางผ่านตัวกลางต่างชนิดกัน	15	22.5	7.5	7.5	7.5	7.5	67.5	2
-แสงเดินทางหักเหเมื่อผ่านเลนส์นูนและเลนส์เว้า	-	22.5	15	22.5	-	-	60	3
รวม	75	97.5	30	75	7.5	15	300	
	250	325	100	250	25	50	1000	
อันดับความสำคัญ	3	1	4	2	6	5		

แบบทดสอบวิชาวิทยาศาสตร์ ชั้น ป. 5

เรื่อง การสะท้อนและการหักเหของแสงสว่าง

คำชี้แจง

1. แบบทดสอบฉบับนี้มี 40 ข้อ ให้เวลาทำ 60 นาที หรือ 1 ชั่วโมง

ให้นักเรียนรีบทำให้ครบทุกข้อจะได้คะแนนดี

2. ข้อสอบทั้งหมดเป็นแบบเลือกตอบ ชนิด 4 ตัวเลือก คือ ก. ข. ค. ง.

เมื่อนักเรียนเลือกได้คำตอบใดก็ให้ไปขีดเส้นกากบาทในช่องหลังข้อ ก. ข. ค. หรือ ง.

ที่เลือกนั้นในกระดาษคำตอบ เพียงตัวเลือกเดียว ดังตัวอย่าง ข้อ (00) ต่อไปนี้

(00) แสงเป็นเช่นไร?

ก. ลอยอยู่กับที่

ข. หมุนไปรอบ ๆ ตัว

ค. เติมทางผ่านสุญญากาศได้

ง. สามารถมองเห็นได้ในที่มืด ๆ

จะเห็นว่า จากตัวเลือกจาก ข้อ ก.-ง.

จะเห็นว่าตัวเลือก ค. ถูก ดังนั้นจึงไปขีด

กากบาทในช่อง หลังตัวเลือก ค. ใน

กระดาษคำตอบ ดังนี้

(00) ก. ข. ค. ง.

3. นักเรียนจะต้องขีดกากบาทในช่องหลังข้อที่เธอเลือกเท่านั้น จะไปทำเครื่องหมายอื่นใด

ไม่ได้ และนักเรียนจะต้องขีดตอบเพียงตัวเลือกเดียวเท่านั้น เธอจะขีดตัวเลือก ก. ข. ค. ง.

ทั้งหมดในข้อเดียวกันไม่ได้เป็นอันขาด

ถ้านักเรียนขีดตอบไปแล้วแต่ต้องการจะเปลี่ยนคำตอบใหม่ ก็ให้ขีดเส้นตรงทับข้อเดิมเสียก่อน

ให้ชัดเจนทุกครั้งไป แล้วจึงค่อยไปขีดตอบข้ออื่นต่อไป ดังตัวอย่างการเปลี่ยนคำตอบจากข้อ ค. เป็น

ข้อ ง. ดังนี้

ก. ข. ค. ง.

4. จงระวังขีดตอบให้ตรงกับข้อคำถามเสมอ ควรใช้นิ้วชี้ชี้ที่ข้อคำถามนั้นไว้และใช้

ดินสอหรือปากกาขีดคำตอบในกระดาษคำตอบเป็นคู่ ๆ กันไป อย่าให้คลาดจากกันได้

5. ถ้าพบข้อใดยาก จงเว้นข้ามไปทำข้ออื่นก่อน เมื่อมีเวลาเหลือจึงค่อยย้อนมาทำใหม่

นั่นคือ จงพยายามทำให้ครบทุกข้อ เพราะอาจจะมีข้อง่าย ๆ อยู่ตอนหลังก็ได้

6. การเดาไม่ช่วยให้ได้คะแนนดีขึ้นเลย นักเรียนควรคิดให้รอบคอบก่อนที่จะลงมือตอบจึงจะดี
7. จงอย่าได้ขีดเขียนหรือทำเครื่องหมายใด ๆ ในแบบทดสอบนี้เป็นอันขาด เพราะแบบทดสอบนี้ยังต้องใช้อีกต่อไป
8. จงอย่าหือใจเมื่อพบข้อยาก หรือเมื่อทำไม่เสร็จตามเวลา เพราะยังไม่มีผู้ใดทำข้อสอบนี้ถูกต้องหมดทุกข้อ ขอแต่ให้พยายามทำให้มากที่สุด เร็วที่สุด และถูกต้องมากที่สุดเท่านั้น
9. ถ้าใครสงสัยก็ให้ยกมือถามเสียเดี๋ยวนี้ ไม่ต้องกลัวครู เพราะเมื่อให้ลงมือทำแล้วจะถามอีกไม่ได้
10. ต่อไปนี้เราจะได้ลงมือทำกันจริง ๆ ให้นักเรียนทุกคนเขียนชื่อ นามสกุล โรงเรียน อำเภอและจังหวัดลงในช่องว่างตอนบนของกระดาษคำตอบ แล้วเขียนชื่อแบบทดสอบว่า "วิทยาศาสตร์" พร้อมทั้งลงชื่อ วันที่ ให้ถูกต้อง แล้วให้คอยฟังกรรมการสั่งให้ลงมือทำต่อไป

.....

จงพยายามคิดให้รอบคอบและตัดสินใจตอบ 40 ข้อนี้ให้ถูกต้องมากที่สุด

ในเวลา 1 ชั่วโมง

.....

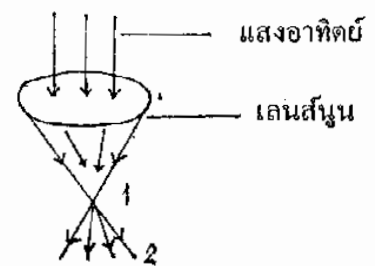
คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนเครื่องหมาย ✕ หลังตัวอักษร ก. ข. ค. หรือ ง. ตรงคำตอบ
ที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว

- .....
1. วัตถุในธรรมชาติที่แสงสว่างเดินทางผ่านเรา
เรียกทั่วไปว่าอะไร ?
    - ก. ตัวกลางแสง
    - ข. ตัวนำแสง
    - ค. ตัวดูดแสง
    - ง. ตัวยัดแสง
  2. เรามองเห็นวัตถุอย่างหนึ่งได้เพราะอะไร ?
    - ก. แสงเดินทางมาเข้าสู่ตาเรา
    - ข. แสงวัตถุเดินทางมาเข้าสู่ตาเรา
    - ค. แสงของวัตถุเดินทางมาเข้าสู่ตาเรา
    - ง. แสงจากวัตถุเดินทางมาเข้าสู่ตาเรา
  3. แสงสว่างเปรียบได้กับอะไร ?
    - ก. ดวงใจ
    - ข. ดวงตา
    - ค. ดวงหน้า
    - ง. ดวงดาว
  4. การทดลองเรื่องการหักเหของแสงควรมี
ลำดับขั้นตอนอย่างไร ?
    - ก. เหน้าในแก้ว ฉายไฟฉาย
    - ข. ใส่เน้าในแก้วส่องดูลำแสงจากไฟฉาย
    - ค. นำแก้วน้ำขนาดเท่ากันมาส่องไฟฉายดู
    - ง. กำหนดสถานที่ในการทดลองให้พร้อมกัน
  5. สิ่งใดทำให้เกิดแสงสว่าง ?
    - ก. การระเหย
    - ข. การละลาย
    - ค. การเสียดสี
    - ง. การเผาไหม้
  6. ข้อใดเป็นการหักเหของแสงสว่าง ?
    - ก. แสงสว่างทำให้ดินสอในน้ำโตขึ้น
    - ข. แสงสว่างทำให้ดินสอในน้ำเล็กลง
    - ค. แสงสว่างทำให้มองเห็นแสงได้
    - ง. แสงสว่างทำให้มุมตกกระทบโต

7. ส่วนประกอบของแสงสว่างส่วนใดสำคัญที่สุด ?
- ความเร็ว
  - ความร้อน
  - ตัวกลาง
  - ลำแสง
8. ความหนาแน่นของวัตถุกับวัตถุสัมพันธ์กันมากที่สุดด้านใด ?
- ความสูง
  - ความยาว
  - ความหนา
  - ความกว้าง
9. แสงที่เรียกว่า หักเหมักจะเป็นเช่นไร ?
- มีแนวเป็นเส้นตรง
  - มีแนวเป็นเส้นโค้ง
  - มีแนวเป็นเส้นหยัก
  - มีแนวเป็นเส้นคดงอ
10. วัตถุที่มีความหนาแน่นมากที่สุดคืออะไร ?
- แผ่นกระดาษ
  - แผ่นเหล็ก
  - แผ่นอิฐ
  - แผ่นไม้

11. ในขณะที่ท่านต้องการจะแยกแสงสว่างโดยวิธีการใช้เลนส์นูนท่านจะต้องดำเนินการอย่างไรก่อน ?
- จัดห้องทดลอง
  - เตรียมอุปกรณ์การทดลอง
  - สังเกตดูแสงสว่างที่ส่องเข้ามาในห้อง
  - เตรียมฉากสำหรับรองรับแสงที่ได้จากเลนส์

จากภาพนี้ใช้ตอบคำถามในข้อ 12-15

12. แสงอาทิตย์ทำหน้าที่คล้ายกับอะไร ?
- คนรับเงิน
  - คนยืมเงิน
  - คนจ่ายเงิน
  - คนตรวจบัญชี
13. เลนส์นูนเปรียบได้กับอะไร ?
- ถนน
  - สะพาน
  - ทางแยก
  - ไฟจราจร

14. หากกระดาษรับแสงอาทิตย์ที่จุดเลข (1) จะเกิดอะไร ?

- ก. มีโอกาสถูกไหม้ได้ 100%
- ข. มีโอกาสเกิดการหักเหได้ 100%
- ค. มีโอกาสเกิดการสะท้อนแสงได้ 100%
- ง. มีโอกาสเดินทางเป็นเส้นตรงได้ 100%

15. จากภาพนี้แสดงว่าการใช้ประโยชน์จากแสงอาทิตย์จะเป็นอย่างไร ?

- ก. นำมาใช้เลยไม่ต้องใช้อุปกรณ์อย่างอื่น
- ข. นำมาใช้ได้ต้องมีอุปกรณ์อย่างอื่นช่วย
- ค. สามารถทำให้เกิดกระแสไฟฟ้าได้
- ง. สามารถทำให้ฆ่าเชื้อโรคได้ดียิ่งขึ้น

16. เรามองเห็นวัตถุใต้น้ำในที่ต่าง ๆ เป็นอย่างไร?

- ก. ลึกกว่าความเป็นจริง
- ข. ตื้นกว่าความเป็นจริง
- ค. เล็กกว่าความเป็นจริง
- ง. ขยายขึ้นมากกว่าหนึ่งเท่า

17. ที่กล่าวว่า "การหักเหของแสงตรงรอยต่อระหว่างตัวกลาง 2 ชนิด ทำให้มองเห็นสิ่งต่าง ๆ ได้ในแนวระดับต่างออกไปจากความจริง" นักเรียนมีความเห็นเป็นเช่นไร ?

- ก. เห็นด้วยเพราะมองเห็นปลาว่ายอยู่ในน้ำ
- ข. เห็นด้วยเพราะมองเห็นดวงหน้าในน้ำใสหนึ่ง
- ค. เห็นด้วยเพราะเห็นวัตถุใต้น้ำตื้นกว่าเป็นจริง
- ง. เห็นด้วยเพราะเห็นก้อนหินที่อยู่ใต้น้ำลึก ๆ ได้

18. การที่เทียนไขและไฟฉายให้แสงสว่างได้ไม่เท่ากัน ในเวลากลางคืน ทำให้เราใช้ประโยชน์ได้ต่างกันแสดงว่าเรายึดหลักอะไร ?

- ก. การใช้แหล่งกำเนิดแสง
- ข. การใช้ตัวกลางของแสง
- ค. การใช้การหักเหของแสงสว่าง
- ง. การใช้การสะท้อนของกระจกเงา

19. เล่นสกีที่นำมาใช้ทั่วไป ได้แก่ เล่นสกีหิมและเล่นสกีน้ำซึ่งใช้ประโยชน์ได้ต่างกันแสดงว่าเรายึดหลักอะไร ?

- ก. การใช้แฉับขยาย
- ข. การใช้พลังงานของแสง
- ค. การหักเหของแสงผ่านกระจก
- ง. การสะท้อนของแสงผ่านกระจก

20. ถ้าเราเดินทางออกนอกโลกไปยังดวงจันทร์ จะได้รับแสงอาทิตย์ในทิศทางใด ?

- ก. ไม่ได้รับแสงสว่างเลย
- ข. รับทางทิศตะวันออก
- ค. รับทางทิศตะวันตก
- ง. รับรอบทิศทาง

21. วัตถุที่มีความหนาแน่นมาก ๆ เรียกชื่อทั่วไปว่าอะไร ?

- ก. วัตถุโปร่งแสง
- ข. วัตถุโปร่งใส
- ค. วัตถุตัวกลาง
- ง. วัตถุทึบแสง

22. ลักษณะสำคัญของวัตถุที่สามารถสะท้อนแสงกลับได้ คืออะไร ?

- ก. เป็นวัตถุที่มีผิวสีดำสนิท
- ข. เป็นวัตถุที่ผิวบางแสงผ่านได้
- ค. เป็นวัตถุที่ผิวมันแสงผ่านไม่ได้
- ง. เป็นวัตถุที่ผิวหนาแสงผ่านไม่ได้

23. การสะท้อนกลับของแสงสว่างเปรียบได้กับอะไร ?

- ก. การเล่นปิงปอง
- ข. การเล่นฟุตบอลเป็นทีม
- ค. การโยนฟุตบอลกระทบฝา
- ง. การโยนฟุตบอลเข้าตะกร้า

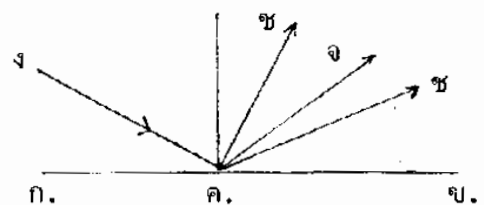
24. ในการเรียนเรากำหนดให้แสงสว่างแทนด้วยอะไร ?

- ก. เส้นตรง
- ข. เส้นโค้ง
- ค. เส้นหยัก
- ง. เส้นคด

25. ในการศึกษาเรื่อง การสะท้อนของแสงสว่าง ข้อใดสำคัญที่สุด ?

- ก. พื้นที่ของวัตถุ
- ข. ผิวหน้าของวัตถุ
- ค. พื้นผิวของวัตถุ
- ง. ภาพที่เกิดในไม้

26. จากภาพถ้า กข. เป็นกระจกเงา และ คง. เป็นแนวแสงตกกระทบ แนวแสงสะท้อนคือแนวใด

- ก. คง.
- ข. คช.
- ค. คจ.
- ง. คข.